

13.12.2023

VN/17412/2023

TK/1835/00.02.00/2023

Valtiovarainministeriön ja Tilastokeskuksen välinen tulossopimus vuosille 2024–2027

Sisällys

1	Strategiset linjaukset.....	3
2	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	4
3	Tulostavoitteet	5
4	Voimavarojen hallinta	7
5	Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset.....	9

1 Strategiset linjaukset

Tilastokeskus kerää ja yhdistää tiedot tietovarannoiksi ja jalostaa niistä tilastoja ja tietotuotteita yhteiskunnalliseen keskusteluun ja asiakkaiden hyödyksi. Tilastokeskus kehittää tilastotoimeja yhteistyössä muiden tilastoja tuottavien viranomaisten kanssa kotimaassa ja kansainvälisesti sekä edistää toiminnallaan tilasto- ja muun tiedon eettistä ja monipuolista hyödyntämistä yhteiskunnassa.

Tilastokeskuksen perustehtävää laajensi 1.3.2023 voimaan tullut päivitetty laki tilastokeskuksesta. Lakiin on nyt erikseen kirjattu tutkija- ja aineistopalvelu, jonka tarkoituksena on edistää tieteellistä tutkimusta ja yhteiskuntaoloja kuvaavien tilastollisten selvitysten tuottamista. Tutkijapalvelu on ollut osa Tilastokeskuksen toimintaa jo ennenkin, mutta muutos on askel kohti tietovirastotyyppistä toimintaa. Tilastokeskuksen tehtävänä vuonna 2022 aloitetussa datahuonepilotissa on aineistojen saattaminen tutkimuksissa hyödynnettäviksi. Datahuoneen ohjausryhmä on käsitellyt vaihtoehtoja datahuoneen mahdolliselle vakinaistamiselle.

Valtiovarainministeriön hallinnonalan keskeiset tavoitteet hallituskaudella ovat

- julkisen talouden uudistaminen ja tehostaminen
- julkisen hallinnon kehittäminen modernimmaksi ja kustannustehokkaammaksi
- kestävän talouskasvun vauhdittaminen

Hallitusohjelmaan sisältyvä tuottavuusohjelma vaikuttaa valtiovarainministeriön hallinnonalan kaikkiin virastoihin ja edellyttää pysyviä säästöjä virastojen toimintamenoista vuodesta 2025 lähtien ja täysimääräisesti vuonna 2027. Viraston säästötavoitteet tarkentuvat tuottavuusohjelman edetessä.

Valtionhallinnon linjauksista Tilastokeskukseen konkreettisimmin vaikuttaa toimitilastrategia. Tilastokeskus täyttää toimitilastrategian tavoitteet lukuun ottamatta sijaintia valtion virastotalossa. Toimitilakysymys on toistaiseksi ratkaisematta.

Viraston strategia päivitetään alkuvuonna 2024 ja strategian toimeenpano alkaa toukokuussa 2024. Päivityksessä visio ja missio säilynevät ennallaan. Toimintaympäristöanalyysin pohjalta on tarkoitus tarkentaa strategisia tavoitteita. Niistä toinen liittyy Tilastokeskuksen yhteiskunnalliseen rooliin ja toinen toiminnan tehostamiseen.

EU:n tilastoasetuksen (223/2009) uudistus etenee ja komission ehdotus asetuksesta annettiin kesällä 2023. To-teutuessaan ehdotus parantaisi uusien aineistojen saamista tilastointikäyttöön sekä Euroopan tilastojärjestelmän kykyä vastata kriiseihin ja harjoittaa tiedonvaihtoa. Suomi on valmistelun yhteydessä pitänyt esillä tarvetta huomioida asetuksessa tilastovirastojen rooli tutkimuksen mahdollistajina.

Geopoliittinen tilanne, korona ja näitä seuranneet energia- ja taluskriisit ovat lisänneet EU:n komission tietotarpeita ja tietojen ajantasaisuusvaatimuksia. Kriisien vaikutusten seurantaan liittyy yhä nopeampia raportointivaa-teita. Kiristynyt turvallisuustilanne kasvattaa Tilastokeskuksen toiminnan tietoturva- ja tietosuojapanostuksia entisestään. Kriisitilanteet edellyttävät myös varautumista tiedon huoltovarmuuden osalta.

Kansainväliset lainsäädäntö- ja manuaaliuudistukset, mutta myös eräät direktiiviehdotukset, vaikuttavat laajalti eri aihealueiden tilastoihin. Lakisääteisen tilastotuotannon jatkuva laajeneminen niukkojen resurssien oloissa edellyttää tuotannon tehostumista, mutta myös tuotannon karsintaa.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Taulukko 1. Valtiovarainministeriön toimialan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet, näitä tukevat toiminnalliset tavoitteet talousarvion lukuperusteluissa sekä viraston toimintamomentilla

Pääluokan 28 vaikuttavuustavoitteet	Indikaattori	Arvio 2024	Luvun 28.30. tavoitteet	Momentin 28.30.01. tavoitteet
Kestävä julkinen talous	Kestävyysvaje	3 %	Tilastot, tietoaineistot, tutkimukset ja palvelut ovat luotettavia ja relevantteja. Tutkimustoiminta tukee päätöksentekoa, joka vastaa Suomen kansantalouden tärkeimpiin haasteisiin.	Tilastot, joista julkaisuja vuoden aikana, alustava TAE-tavoite 132 kpl, tulossopimustavoite 138 kpl Oikea-aikaisten julkistusten osuus, alustava TAE-tavoite 99 %, tulossopimustavoite 96 % Virheettömien julkistusten osuus, alustava TAE-tavoite 96 %, tulossopimustavoite 93 % Tutkijapalveluiden käyttäjätunusten määrä etäkäyttäjärjestelmässä, alustava TAE-tavoite 1 500 kpl, tulossopimustavoite 1 650 kpl
	Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen	-2,4 %		
	Verovaje (arvonlisäverovaje)	3 %		
Sosiaalisesti kestävä talouskasvu	Työllisyysaste	74,2 %		
	Työttömyysaste (Tilastokeskuksen työvoimatutkimus)	6,8 %		
Ekologisesti kestävä kasvu	Suomen kasvihuonekaasupäästöt milj. tonnia CO ₂ -ekv., netto (edellinen vuosi)	41,9		
Valtionhallinto toimii hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti	Julkishallinnon luottamusindeksi (1–5)	3,5	Kansalaisten ja yritysten asiointi julkishallinnon kanssa on entistä sujuvampaa ja asiakaslähtoisempää. Digitaaliset palvelut lisäävät tietojen hyödyntämistä ja tehostavat julkishallinnon toimintaa. Luottamus ja oikeusturva vahvistuvat yhteiskunnassa.	Verkossa vastanneiden osuus vastanneista henkilötiedonkeruissa, 65 %

Talousarvioehdotuksessa annettuja laatutavoitteita on kevennetty, koska talouden kiristyminen yhdessä EU-lähtöisten lisätehtävien kanssa ei mahdollista riittävää resursointia tavoitteiden saavuttamiseksi.

3 Tulostavoitteet

3.1 Vaikuttavuustavoitteet

Taulukko 2. Vaikuttavuustavoitteiden mittarit

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arvio-tavoite
Tilastokeskuksen tuottamien tietojen luotettavuus, % (Yrityskuvatutkimus)	83	-	-	87	-	-	-
Luottamus&Maine -tutkimuksen yleisarvio (asteikko 1–5)	3,57	-	3,70	3,70	3,70	3,70	-
Pääkirjoitusmaininnat, kpl	210	230	230	230	230	230	-

3.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

3.2.1 Toiminnallinen tehokkuus

Taulukko 3. Tuottavuuden tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arvio-tavoite
Verkossa vastanneiden osuus vastanneista henkilötiedonkeruissa, %	54	60	65	70	72	75	TAE

Taulukko 4. Taloudellisuuden tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arvio-tavoite
Tuotantokulut julkaistua tilastoa kohti, 1000 euroa	461	494	487	481	469	463	-
Ydintoimintaan käytettyjen kustannusten osuus kokonaiskustannuksista, %	62	62	63	64	65	66	-

Taulukko 5. Kustannusvastaavuuden tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arviotaivoite
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	99	98	100	100	100	100	-
Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	41	40	40	40	40	40	-

3.2.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Taulukko 6. Suoritteiden ja julkishyödykkeiden tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arvio-tavoite
Tilastot, joista julkaisuja vuoden aikana, kpl	131	132	138	138	138	138	TAE
Tutkijapalveluiden käyttäjätunnusten määrä etäkäyttäjärjestelmässä, kpl	1 292	1 500	1 650	1 750	1 850	1 950	TAE
Toimeksiantopalveluiden määrä (yli 500 €), kpl	1 055	1 050	1 200	1 200	1 200	1 200	

Taulukko 7. Palvelukyvyn ja laadun tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arvio-tavoite
Oikea-aikaisten julkistusten osuus, %	96	98	>96	>96	>96	>96	TAE
Virheettömien julkistusten osuus, %	92	91	>93	>95	>95	>95	TAE
Tutkijapalveluissa läpimenoaika hakemuksen saapumisesta toimitukseen, mediaani, pv	135	130	100	100	100	100	-
Tutkijapalveluissa aika lupapäätöksestä aineiston toimitusvalmiuteen, mediaani, pv	27	33	30	30	30	30	-
SISU-mikrosimulointimallin ajantasaisuus*	-/-	0/0	100/100	100/100	100/100	100/100	-

*osuus vero- ja etuuslainsäädännön muutoksista, joka toteutetaan SISU-malliin 15/30 työpäivän sisällä lain voimaantulosta / lakitekstin julkaisusta Finlex-palvelussa (kumpi myöhäisempi)

Taulukko 8. Muut tavoitteet

Valtiovarainministeriön ja ministeriön hallinnonalan sekä toimialan varautuminen on kansallisen turvallisuustilanteen edellyttämällä tasolla	
2024	Virastossa on toimeenpantu valtiovarainministeriön hallinnonalan johtamisen varautumisharjoituksessa vuonna 2022 todetut kehittämistavoitteet (VM:n kertomus VN/21300/2020-VM-8 liitteinen).

3.2.3 Hankkeet

Taulukko 9. Keskeiset hankkeet tavoitteineen

Hanke 1	Päästö- ja energiatilastojen tuotantojärjestelmä uudistus, Päre (2021–2024)
2024	Tuotantojärjestelmä otettu käyttöön
Hanke 2	Sote-uudistus tilastoinnissa, SOTE (2021–2024)
2024	Sote-uudistuksen muutokset otettu huomioon tilastotuotannossa ja siirrytään jatkuvaan tuotantoon
Hanke 3	Liikenteen ja työkoneiden päästölaskennan kehittäminen (2022–2024)
2024	Päästölaskentamalli otettu käyttöön. Riskinä laskentamallin saaminen VTT:stä Tilastokeskuksen käyttöön. Vaihtoehtona on rakentaa itse uusi laskentamalli.
Hanke 4 (HO)	Datahuone (2022–2025)
2024	Datahuoneelle toimitettavien aineistojen ylläpito toteutetaan suunnitellusti. Datahuoneen käyttämä etäkäyttöympäristö ylläpidetään vakaana. Datahuoneen pysyvästä rakenteesta ja organisoitumisesta päätetään tehdyn valmistelun pohjalta.
2025	Datahuoneen toiminta on vakinaistettu.
Hanke 5	Toimialaluokituksen uudistus, TOL (2021–2026)
2024	Kansallinen toimialaluokitus ja muuntoavain valmiit
2025	Uusi toimialaluokitus viety yritystietovarantoon
2026	Toimialaluokituksen käyttöönotto tilastoissa alkaa
Hanke 6	Kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tietojärjestelmä uudistus, KTMT2.0 (2021–2028)
2024-2026	Edistyminen riippuu rahoituksen järjestymisestä
2027	Järjestelmän tulee olla käytettävissä 2028
Hanke 7	Henkilötietovarannon jatkekehittäminen (2022–2028)
2024	Positiivisen luottotietorekisterin tietovarantokäyttöönotto, pseudonymisoinnin ja oikeudellisten aineistojen käyttöönotto
2025	Positiivisen luottotietorekisterin elinkeinoluottojen käyttöönotto, positiivisen luottotietorekisterin tilastokäyttöönotto, työmarkkinatiedot henkilötietovarantoon, kuolemansyiden kehittäminen
2026	Poliisin Vitja-aineiston käyttöönotto, henkilötietovarannon pilvitoteutus
2027	Kyselytutkimukset (surveyt) henkilötietovarantoon

4 Voimavarojen hallinta

Taulukko 10. Henkilöstövoimavarojen tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arvio-tavoite
Työtyytyväisyys (VM-baro, kokonaisindeksi Y, asteikko 1–5)	3,65	3,70	3,7	3,7	3,7	3,7	TAE
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	9,5	<10	<10	<10	<10	<10	TAE
Johtajuusindeksi (VMBaro, JO)	3,50	3,56	3,6	3,6	3,6	3,6	-
Yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössä (VMBaro 5.5.)	4,14	4,17	4,2	4,2	4,2	4,2	-
Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta (VMBaro 4.1)	3,90	3,88	3,9	3,9	3,9	3,9	-
Työnantajakuva ja arvot (keskiarvo VMBaron kohdista 8.2–8.4)	3,90	3,97	4,0	4,0	4,0	4,0	-

Taulukko 11. Toiminnan rahoitus, toimintamenomäärärahat

28.30.01 Tilastokeskuksen toimintamenot, TULOJEN JA MENOJEN ERITTELY (1000 euroa)	2022 TP	2023 Arvio	2024 TAE*	2025 Kehys**	2026 Kehys**	2027 Kehys**
Henkilöstökulut	46 337	48 000	48 400	47 600	46 500	45 600
Toimitilavuokratulot	3 154	2 750	3 400	3 400	3 400	3 400
Palvelujen ostokulut	12 008	15 200	16 500	16 500	15 500	15 500
Muut kulut	1 859	2 500	2 500	2 500	2 600	2 700
Investointimenot	-	-	-	-	-	-
Bruttomenot	63 359	68 450	70 800	70 000	68 000	67 200
Maksullisen toiminnan tuotot	10 693	11 000	10 600	10 600	10 600	10 600
Muut tuotot	2 875	2 560	2 400	2 400	2 400	2 400
Bruttotulot	13 568	13 560	13 000	13 000	13 000	13 000
Nettokäyttö-/käyttöarvio	49 791	54 890	57 800	57 000	55 000	54 200
Siirtynyt/siirtyy (arvio)	6 636	11 806	10 843	7 363	4 721	3 679
TP/TA/TAE	54 961	53 927	54 320	54 358	53 958	53 958
Käytettävissä yhteensä	61 597	65 733	65 163	61 721	58 679	57 637
Siirtyy seuraavalle vuodelle (arvio)	11 806	10 843	7 363	4 721	3 679	3 437

*Talousarvioesityksen 2024 lukujen sijaan käytetty päivitettyä arviota. Toimitilavuokratulua kasvattavat tiedossa olevat vuokrankorotukset sekä monipaikkaisuuskokeilun työtilat Turussa ja Lappeenrannassa. Epäselvyys tulevista toimitiloista on estänyt vuokranalennuksen hyödyntämisen.

**Kehysluvut 2025–2027 on esitetty 12.10.2023 tehdyn tarkistetun 2025–2027 kehyspäätöksen mukaisesti eikä niissä ole huomioitu hallitusohjelman mahdollisia leikkauksia. Jos leikkaukset toteutuvat arvioitun tasoissa ja uusia lisärahoituksia ei saada, tulee siirtyvä erä kääntymään miinukselle vuoden 2027 lopuksi.

Suunnitellut toimenpiteet, jos siirtyvä erä menee miinukselle, ovat

- maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan lisääminen
- kehittämispanostuksen pienentäminen
- kehysrahoitteisen toiminnan supistaminen ja henkilötyövuosien vähentäminen

Taulukko 12. Henkilöstövoimavarat

henkilötyövuodet	Toteuma 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025	Arvio 2026	Arvio 2027
Henkilötyövuodet (htv)	742	741	721	703	687	674
Kuukausipalkkaiset	642	646	636	620	605	593
Haastattelijat	100	95	85	83	82	81

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Sopimus on voimassa vuoden 2024 loppuun. Vuosille 2025–2027 asetetut tavoitteet ovat alustavia.

Tilastokeskus vie tulossopimuksen suunnittelun ja seurannan nettisivulleen Valtiokonttorin antaman määräyksen mukaisesti.

Sopimusta voidaan tarkistaa, jos olosuhteiden muutoksista aiheutuu tarkistustarpeita, joita ei tätä sopimusta tehtäessä ole voitu ottaa huomioon.

Tilastokeskus toimittaa valtiovarainministeriölle väliraportin ensimmäiseltä vuosipuoliskolta elokuun loppuun mennessä. Koko vuoden toteumat raportoidaan tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa helmikuun loppuun mennessä.

Tavoitteiden toteutumista tarkastellaan kevään tulosohjauskokouksessa ja syksyn tulosneuvottelussa, jotka pidetään ministeriön koolle kutsumina hallinnonalan suunnittelun ja seurannan aikataulujen mukaisesti.

Valtiovarainministeriö

Tilastokeskus

Anna-Kaisa Ikonen
kunta- ja alueministeri

Markus Sovala
pääjohtaja

Juha Majanen
valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Pasi Henriksson
ylijohtaja